

Temat: Wprowadzenie do lektury „Quo vadis”. Henryk Sienkiewicz i jego twórczość.

Henryk Adam Aleksander Pius Sienkiewicz 1846–1916

pisarz, krytyk i publicysta. Pochodził ze zubożałej rodzinny szlacheckiej, w której kultywowano tradycje narodowe. Wychował się w duchu opowieści o wojnach Napoleona i wielkich zrywach Polaków podczas powstań narodowych. Uczył się i studiował w Warszawie, w Szkole Głównej, która dziś nosi miano Uniwersytetu Warszawskiego. Już pierwsze utwory Sienkiewicza zwracały uwagę czytelników i wydawców. Poruszały serca i wyobraźnię. *Janko Muzykant* (1879) jest do dziś najbardziej znaną polską nowelą! Sienkiewicz zyskał sławę twórcy bestsellerów. To jedyny z polskich pisarzy XIX wieku, którego książki czytane są przez miliony czytelników nie tylko ze względu na szkolny obowiązek lekturowy, ale dla samej przyjemności czytania. Gdyby żył współcześnie, niewątpliwie zbiłby fortunę na swoich powieściach. Rosja jednak, której formalnie był obywatelem (to czas zaborów), nie podpisała wtedy międzynarodowej konwencji o prawie autorskim. Majątek na utworach Sienkiewicza robili więc tłumacze i wydawcy, później zaś filmowcy, a nawet autorzy komiksów! Sam Sienkiewicz jednak nie narzekał. Wiele podróżował (zwiedził m.in. Amerykę, Afrykę i był w wielu kurortach europejskich). Cieszył się ogromną popularnością. Z entuzjazmem witano go na spotkaniach towarzyskich i konferencjach naukowych. Stał się szybko narodowym bohaterem. Po numery gazet, w których ukazywały się kolejne odcinki jego powieści, ustawiały się ogromne kolejki. A Sienkiewicz był jedynym polskim pisarzem żyjącym dostatnio ze swojej pisarskiej pracy!

Na listach bestsellerów znajdowały się m.in. *Trylogia*, czyli *Ogniem i mieczem* (1883), *Potop* (1886) i *Pan Wołodyjowski* (1888), *Rodzina Polanieckich* (1895), *Quo vadis* (1896).

Skąd pomysł napisania *Quo vadis*?

Quo vadis to jedna z najbardziej znanych powieści świata! Została przetłumaczona na blisko 60 języków. Autor odebrał wiele nagród i odznaczeń za swoje dzieło, m.in. francuską Legię Honorową. Stało się ono niewątpliwie także przyczynkiem do przyznania pisarzowi za całokształt twórczości -literackiej **Nagrody Nobla w roku 1905.**

Quo vadis – jak dowodzą badacze – to jeden z pierwszych bestsellerów w rankingach najlepiej sprzedających się tytułów (badania takie prowadzi się od początku XX wieku). Powieść była adaptowana do potrzeb filmu i teatru, a nawet opery (np. *Ligia Emila* Młynarskiego z ok. 1898 roku).

W jednym z listów do przyjaciół Sienkiewicz napisał: „Na spacerach układam sceny do *Quo vadis*. [...] Postanowiłem odtąd nie wyłazić z epopei, bo tylko ta najmniej męczy i najlepiej duszę odnawia”. W wielu innych listach często mówił o swoim wyjątkowym dziele, np. „Marzy mi się wielki epos chrześcijański, w którym chciałbym wprowadzić świętego Piotra, Pawła, Nerona, pierwsze prześladowania i dać szereg tak ogólnoludzkich i wspaniałych obrazów, żeby je musiano tłumaczyć z »polskiego« na wszystkie języki”. **Pomysł napisania *Quo vadis* powstał we mnie pod wpływem czytania *Annalów Tacyta*, który jest jednym z moich najulubieńszych autorów, i podczas dłuższego pobytu w Rzymie. Słynny malarz polski, *Siemiradzki*, który wówczas zamieszkiwał w Rzymie, był moim przewodnikiem po Wiecznym Mieście i podczas jednej z naszych wędrowek pokazał mi kapliczkę *Quo vadis*”.**

Kapliczka „Quo vadis” – historia, którą skrywa, zachwyciła Sienkiewicza. Zwiedzanie tego małego kościółka u boku malarza Henryka Siemiradzkiego nasunęło pisarzowi pomysł napisania powieści.

Ślady stóp Chrystusa pozostawione w miejscu spotkania ze św. Piotrem, który uciekał z Rzymu przed prześladowaniami.

Sienkiewicz po obejrzeniu tych i innych ważnych w Rzymie miejsc nabrał pewności co do słuszności decyzji o napisaniu powieści niezwyklej, zrozumiałej na całym świecie, „zapierającej dech w piersiach”. Pisał: „Mam w duszy dobre sceny do *Quo vadis*. Nawet kiedy nie piszę, nie jestem zdolny ani coś innego rozbić, ani o czym innym myśleć jak o *Quo vadis*. [...] Ułożyłem i mam w głowie tyle scen wspaniałych i strasznych, że byle zdrowia i sił – to *Quo vadis* będzie donioślejsze niż wszystko, com napisał. Nie mogę o czym innym myśleć i odpoczynek, to jest jakaś przerwa trochę dłuższa, na nic by mi się nie przydała, bo jestem pod ciągłą obsesją – i czy piszę, czy nie, w głowie odbywa się praca bez chwili przystanku. Nie wiem, kiedy skończę, bo tyle jest do zrobienia, że prawie setki stron”. Mimo sukcesu i radości, jakie przyniosła pisarzowi ukończona powieść, Sienkiewicz nie krył, że pochłonęła całe jego siły, że jest wyczerpany do granic możliwości:

Zadania dla uczniów:

Na podstawie powyższych materiałów ułóż krzyżówkę z hasłem LITWOS, jest to pseudonim literacki używany przez Sienkiewicza. (Oczywiście z peryfrazami!)

Napisz na podstawie dowolnego źródła znaczenie słowa **bestseller**.

Zadanie prześlij pod adres zdziawka.janowska@sp6sanok.pl